

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ



HEMŞİRELİK

*HEM 209 HEMŞİRELİK TARİHİ DEONTOLOJİSİ ve
BAKIM ETİĞİ*

ÖĞR. GÖR. DR. ZEYNEP SAĞLAM

Dünya'da ve Türkiye'de Hemşireliğin Tarihsel Gelişimi

***HEM 209 HEMŞİRELİK TARİHİ DEONTOLOJİSİ ve
BAKIM ETİĞİ***

Hafta-2



İçerik

- Florence Nightingale ve Modern Hemşirelik
 - Florence Nightingale
 - Kırım Savaşı
 - Kırım Savaşı Sonrası
- Dünyada Hemşirelik Eğitimi ve Araştırmalar
- Türkiye’de Hemşireliğin Gelişimi



Öğrenme Hedefleri

- Florence Nightingale ile birlikte modern hemşireliğin gelişimini bilme
- Hemşirelik eğitimi ve araştırmalarının gelişimini bilme
- Türkiye'de hemşireliğin gelişimini bilme



Florence Nightingale

- Florence Nightingale modern hemşireliğin kurucusudur.
- Varlıklı bir İngiliz ailenin ikinci çocuğu olarak 12 Mayıs 1820'de İtalya'nın Floransa şehrinde doğmuştur.

Florence,

- Müzik ve resim dersleri aldırılmıştır.
- Babasından ise Latince, Almanca, Fransızca, İtalyanca, tarih ve felsefe dersleri almıştır.
- Matematiğe ilgisi bulunmaktadır.



Florence Nightingale

- 13-14 yaşlarında çevresindeki yoksul hastaları ziyaret ederek onlara yardımcı olmaya çalışmış,
- 20 yaşlarında ailesinden hemşire olmak amacıyla hastaneye gitmesine izin vermelerini istemiştir.
- Soylu ailelerin kızlarınının çalışması o dönem hoş karşılanmamaktaydı.
- Ancak Nightingale, hemşireliğe Tanrı tarafından yönlendirildiğine inanmaktaydı.



Florence Nightingale

- Nightingale, 1844'te insanlara faydalı olabileceđi yerin hastane olduđuna kesinlikle karar vermiřtir.
- Hastanede alışma düşüncesini ailesi tarafından onaylanmamıştır.
- Fakat, hasta bakımına ilişkin kitaplar okuyarak çalışmaya devam etmiştir. Ameliyatlarda kloroform kullanımı dikkatini çekmiştir



Kırım Savaşı

- Yaralı ve hasta İngilizlerin bakımı için dönemin savunma bakanı olan Sidney Herbert, Nightingale'den “Doğudaki İngiliz Umumi Asker Hastaneleri Kadın Hastabakıcılar Müdürü” unvanı ile İstanbul'a gitmesini istemiştir. Görevi kabul eden Nightingale kurduğu 38 kişilik ekip ile yola çıkarak 4 Kasım'da Üsküdar'a gelmiştir.
- Yaralılara zamanla kolera salgınında hastalanan askerler de eklendikçe İngilizler açısından hastane sorununun önemi giderek artmıştır.



Kırım Savaşı

- Nightingale,
 - Hastane koğuşlarının penceresinin olmasını,
 - Yatakhane dışında banyo, tuvalet, yemek odası bulunmasını,
 - Her koğuşun girişinde penceresi dışarı açılan bir hemşire odasının yer almasını,
 - Binada koğuşlardan başka küçük özel hasta odaları
 - Bulaşikhane ve çamaşırhane olmasını istemektedir.



Kırım Savaşı

- Nightingale,
 - Hastalıkların yayılmasını önlemek amacıyla koğuşların havalandırılması
 - Sanitasyonun önemi üzerinde durması,
 - Hastaları hastalıklarına göre ayrı koğuşlarda yatırması (triyaj uygulaması)
 - Ölü sayısı 3/4 oranında azalmış
 - Nightingale kahraman ilan edilmiştir



Kırım Savaşı Sonrası

- Savaş sırasında kaydettiği gözlemler ve tuttuğu istatistikler nedeniyle, 1858'de İngiltere İstatistik Topluluğu'na üye olarak kabul edilmiştir.
- Nightingale 1860'da Londra'da düzenlenen Uluslararası İstatistik Kongresine katılmıştır.
- O dönemde;
 - hastane istatistiklerinin standart bir şekilde toplanmasını, böylece sonuçların hastaneler, bölgeler ve hatta ülkelerin sonuçları ile karşılaştırılabileceğini belirtmiştir.
 - Kongre katılımcıları bu öneriyi kabul etmiş ve standart hastalık tanımlarının oluşturulması için bir sistem geliştirilmeye başlanmıştır.



Florence Nightingale

- 200 kitap, rapor ve broşür yayınlanmıştır.
- 1860 yılında yayınlanan "Hemşirelik Üzerine Notlar" adlı kitabı geniş ilgi görmüştür.
- 13 Ağustos 1910'da vefat etmiştir.
- Doğum günü olan 12 Mayıs tarihi Uluslararası Hemşirelik Günü olarak ilan edilmiştir.



Dünyada Hemşirelik Eğitimi ve Araştırmalar

- Amerika Birleşik Devletleri'nde 1905 yılında ilk kez lisans düzeyinde hemşirelik eğitimi Minnesota Üniversitesi'nde başlamıştır
- 1924 yılında Yale Üniversitesi lisans düzeyinde hemşirelik okulunu açmıştır
- 1929 yılında yüksek lisans programları başlatılmıştır.
- 1924 yılında Kolombiya, 1934 New York Üniversitelerinde doktora programları başlatılmıştır.
- 1950'den sonra hemşireler kendi kuramlarını geliştirmeye başlamışlardır



Cumhuriyet Öncesi Dönemde Hemşirelik

- Osmanlılar hasta bakımında erkekler yer almış, kadınlara kadınlar, erkeklere erkekler, gençlere bakmak için yaşlı kadınlar görevlendirilmiştir
- II. Beyazıd devrinde Galata Sarayı'nda kurulan Enderun Mektebi'nin hastanesinde hasta gençlere bakmak için yaşlı kadınlar görevlendirilmişti ve bunların başına Hastalar Ustası adı verilmiştir



Cumhuriyet Sonrası Dönemde Hemşirelik

- 21 Şubat 1925 yılında İstanbul'da açılan Kızılay Hemşirelik Okulu'dur. Okulun öğrenim süresi ilkokul sonrası 2 yıl 3 ay olarak belirlenmiştir.
- Temel hemşirelik eğitimi 1936 yılında ortaokula temellendirilmiş,
- 1939 yılında Milli Savunma Bakanlığına bağlı ilk "Askeri Hemşire Okulu",
- 1943 yılında Verem Savaş Derneği tarafından "Tevfik Sağlam Hemşirelik Okulu" açılmıştır.



KAYNAKLAR

- Lahman D V. Applied Ethics in Nursing. Springer Publishing Company, Inc. 2006.
- Armstrong A E. Nursing Ethics A Virtue-Based Approach. Palgrave Macmillan. 2007.
- Burkhart A. M., Nathaniel A K. Çağdaş Hemşirelikte Etik. Çev Edit: Ş. E. Alpar, N. Bahçecik, Ü. Karabacak. İstanbul Tıp Kitabevi. 2013.
- Fry TS. ICN (International Council of Nurses) Hemşirelik Uygulamalarında Etik, Çev: B. Bağ, Aktif Yayınevi, Erzurum, 2000
- Tschudin, V. Ethics in Nursing. Edinburgh: Elsevier Science. 2003
- Şentürk S:E. Hemşirelik Tarihi Kitabı. Nobel Tıp Kitabevi. 2. Baskı. İstanbul. 2014.
- Şentürk SE. Meslek Olarak Hemşirelik ve Hemşirelikte Etik İlkeler. Nobel Tıp Kitabevi. 2013.
- Burkhardt M., Nathaniel A. Çev. EdEcevit Alpa Ş., Bahçecik N., Karabacak Ü. Çağdaş Hemşirelikte Etik. :İstanbul Tıp Kitabevi. 3. Baskı. İstanbul. 2013.

